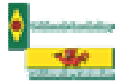

Voorlichtingsbijeenkomst

Cultuurhistorie als Inspiratiebron bij bosaanleg

Ermelo, 9 november 2007

Doel van de dag

- Herkennen en erkennen van cultuurhistorie
- als bron van informatie en inspiratie
- bij bosaanleg en bosbeheer

Cultuurhistorie, Landschap & Bos

Dré van Marrewijk

Cultuurhistorie

- Cultuurhistorie = ontwikkeling van de cultuur
- Cultuurhistorie = weerslag van de culturele ontwikkeling in het landschap en in het landgebruik

Landschap

- Natuurlijk landschap:
aardkunde, bodem, (grond)water en natuurlijke vegetatie
- Cultuurlandschap:
 - agrarisch landschap (*incl. bosbouw*)
 - stedelijk-industrieel landschap

Het gelaagde landschap

- natuurlijk én cultureel
- vele tijdslagen op en over elkaar (*prehistorie, ME, 19e eeuw, modern*)
- ruimtelijk verscheiden (*naast elkaar*) (*landschapstypen; streekidentiteit*)
- overall meerdere functies in wisselende verhoudingen

Cultuurhistorie in het landschap

- **Objecten:** grafheuvel, sprengenbeek, houtwal, landhuis, leem- of ijzerkuil, etc.
- **Patronen en structuren:** verkaveling rabatten, lanenselsel, etc.
- **Samenhangen:** huis + tuin + stallen + bossen + lanen + landbouwgrond + boerderijen + etc.
- **Gebruiken:** beheersvormen, gebruiksrechten, gewoonten
- N.B. specifiek voor beplantingen: regionale en gekweekte soorten en/of variëteiten

Cultuurhistorie en bos: waarom?

- 10% van het Nederlandse landschap is bos
- grote verscheidenheid aan (streekgebonden) bostypen, beheersvormen en gebruikswijzen
- geschiedenis van bos(beheer) en beplantingen is beperkt toegankelijk en beperkt verspreid

Cultuurhistorie en bos: waarom?

- Bos heeft functie als houtproducent, als habitat voor plant en dier, als werkplek, als gezondheidscentrum, als speelplaats, als plek voor beleving, inspiratie en re-creatie, als genenbank, als smaakmaker, als jachtterrein,
- en als beleefbaar geschiedenisboek en cultuurruiting!

Cultuurhistorie als inspiratiebron bij bosaanleg betekent:

- Inpassing nieuw bos in bestaand landschap
- Inpassing nieuw bos in historische ontwikkeling
- Inpassing aanwezige cultuurhistorische kenmerken in het nieuwe bosontwerp
- Inspiratie van het ontwerp vanuit het verleden: *b.v. stijl, soortenkeuze, beheersvorm, etc*
- of een eigentijds ontwerp en een bewuste breuk met het verleden

Daarom altijd:

- **Analyseer** de landschapsontwikkeling, inventariseer kenmerken en samenhangen
- **Stel** de waarde/betekenis **vast**
- Maak een **visie** en besluit waarmee je rekening moet of wilt houden
- **Werk uit** in ontwerp (of beheers/onderhoudsplan) en voer uit

Cultuurhistorie & beheer

- Ook voor beheer geldt: analyseer, maak keuzes, ontwikkel visie en werk uit in maatregelen
- Ontwikkelingsbeheer en cultuurhistorisch beheer gaan meestal goed samen
- Beheer een natuurbos als een natuurbos en een cultuurbos als een cultuurbos!

Kennis over cultuurhistorisch beheer

- Historische boselementen: geschiedenis, herkenning en beheer (*Probos & Geldersch Landschap/Geldersche Kasteelen*)
- Handboek Cultuurhistorisch beheer (*Landschapsbeheer Nederland*)
- *Historia Forestis van J. Buis*

